

Norsk psykologforening,
Fagetisk råd
Postboks 419 Sentrum
N-0103 OSLO

Klager

Innklaget psykolog

FER sak: 03/16K

Dato: 15.11.16

VEDR.: FAGETISK KLAGESAK 03/16

Fagetisk råd, NPF (FER) mottok klagen 02.02.16, datert 24.01.16 og sluttbehandlet klagen i sitt møte 11.11.16.

Vedtak: 5.1.1.2 Brudd på de fagetiske prinsippene er ikke godtgjort.

Begrunnelsen for FERs vedtak er beskrevet nedenfor.

Saksgang

- 02.02.16 FER mottok brev fra klager med klage på Psykologforeningens medlem PP.
- 28.05.16 FER vurderte henvendelsen i møte og vedtok å utrede saken som en fagetisk klagesak.
- 01.06.16 Innklaget psykolog ble tilskrevet med anmodning om innen fire uker å redegjøre for klagen under henvisning til spesielle punkter i ”Ethiske prinsipper for nordiske psykologer” (EPNP).
- 17.06.16 FER mottok redegjørelse fra innklagede psykolog.
- 22.06.16 Redegjørelsen ble sendt til klager med anmodning om innen to uker å kommentere innklagedes redegjørelse.
- 26.08.16 FER mottok kommentar fra klager.
- 02.09.16 Kommentar fra klager ble sendt innklagede psykolog med to ukers frist til å komme med sluttkommentarer.
- 15.09.16 FER mottok sluttkommentar fra innklagede psykolog.
- 16.09.16 Innklagedes sluttkommentarer ble sendt til klager til orientering.
- 11.11.16 FER sluttbehandlet saken.

Oppsummering av tilsendt dokumentasjon

i) Klagers brev til FER

Klager er foreldrene til en gutt som hadde vært i kontakt med innklagede psykolog. I sitt første brev til FER viste klager til at psykologen ble engasjert av foreldrene, da de ønsket å få sønnen utredet for angstproblematikk, og med ønske om henvisning videre til BUP. Klager beskrev videre at sønnen hadde vært utredet siden han var liten, på grunn av somatisk sykdom, psykiske vansker og skolefungering (behov for tilrettelagt undervisning). I følge klager hadde det alltid vært tett samarbeid mellom foreldre og offentlige instanser (PPT, BUP).

I klagen fremgikk det at gutten hadde hatt tre samtaler med psykologen, og at far den 13.01.16 ble oppringt av psykologen som ba far komme og hente gutten på skolen. Dette angivelig fordi gutten ikke ville hjem til mor. Det var imidlertid vanskelig for far å forlate jobben på dette tidspunktet, og ifølge klager fikk han ikke snakke med sin sønn. Klager ba psykologen kontakte guttens mor, da han ikke hadde hørt om noen forhold hos mor som burde tilsi at det var utrygt for gutten å reise til henne. I følge klager responderte ikke psykologen på dette, og klager kontaktet selv mor. Da hun ankom skolen ble hun møtt av representanter fra barnevern og psykologen. Klager skrev at verken han eller mor ble informert i forkant om at det ble meldt bekymring, eller på hvilket grunnlag dette ble gjort.

Videre skrev klager at mor opplevde at innklagede psykolog tydelig gav uttrykk for misnøye overfor henne, og at han hadde en uprofesjonell opptreden som hun opplevde som angrep og med manglende respekt.

Klager mente at psykologen hadde vist stor mangel i sin forståelse av barnet og for det arbeidet som tidligere var gjort rundt hans fungering/problematikk. Klager beskrev at de (foreldrene) alltid hadde hatt et tett og åpent samarbeide med de instanser som var engasjert rundt guttens fungering, noe som hadde gitt både gutten og foreldrene tillit og trygghet i sitt forhold til samarbeidspartene. Dette mente klager at innklagede psykolog ikke hadde lagt til rette for, og at den tilnærmingen psykologen valgte hadde skapt økt utrygghet og engstelse hos gutten.

Klagen ble oppsummert i følgende punkt:

1. Psykologen informerte ikke foreldrene forut for bekymringsmelding
2. Psykologen hadde opptrådd uprofesjonelt overfor foreldrene
3. Han hadde ikke lyttet til andres kunnskap, innsikt og kompetanse vedr. barnet

Slik FER forstod det var det psykologen som hadde koblet inn barnevernet.

ii) Relevante punkter i ”Etiske prinsipper for nordiske psykologer” (EPNP)

FER vurderte henvendelsen fra klager i møte 28.05.16 og vedtok å utrede saken som en fagetisk klagesak med henvisning til følgende punkter i EPNP:

II.1 Respekt for personens rettigheter og verdighet

Psykologen viser respekt for og arbeider for å fremme utviklingen av hvert menneskes rettigheter, verdighet og integritet. Han/hun respekterer individets rett til privatliv, konfidensialitet, selvbestemmelse og autonomi, i samsvar med psykologens øvrige profesjonelle forpliktelser og med loven.

Respekt

Psykologen viser respekt for individets grunnleggende rettigheter, verdighet og integritet, og tilstreber å unngå at hans/hennes kunnskap anvendes på en måte som krenker, utnytter eller undertrykker individer.

Psykologen er oppmerksom på og respekterer den kunnskap, innsikt, erfaring og ekspertise som klienter, relevante tredje parter og allmennheten har og respekterer kollegers og andre yrkesgruppers særlige kompetanse, forpliktelser og ansvar.

Psykologen er oppmerksom på individuelle, rollemessige og kulturelle ulikheter basert på funksjonsnivå, kjønn, seksuell orientering, etnisk og nasjonal opprinnelse og tilhørighet, alder, religion, språk og sosioøkonomisk status, og på de begrensningene som ligger i egne kulturelle, klassemessige og kjønnsmessige forutsetninger.

Under EPNP II.1 Respekt, underpunkt respekt ba FER innklagede reflektere over det at han ikke skal ha informerte far om sin bekymring og om sin kontakt med barnevernet da han snakket med far i telefonen. FER ba innklagede også kommentere på og utdype klagers påstand om at han heller ikke «responderte» da far ba han kontakte mor fordi han selv hadde vansker med å forlate jobben.

FER ba også innklagede reflektere over det som av mor ble opplevd som krenkende adferd, da hun kom til skolen og møtte innklagede og representant fra barnevernet.

II.2 Kompetanse

Psykologen bestreber seg på å utvikle og opprettholde høy faglig kompetanse i sitt arbeide.

Psykologen tilstreber bevissthet om sine faglige og menneskelige sterke og svake sider, slik at han/hun realistisk kan vurdere med hvilken kompetanse han/hun kan påta seg oppgaver.

Psykologen påtar seg kun de oppgaver, tilbyr kun de tjenester og bruker kun de metoder han/hun er kvalifisert til gjennom utdanning, trening og erfaring.

Metodebegrensninger

Psykologen er oppmerksom på de begrensningene som ligger i metoder og framgangsmåter og de begrensningene som ut fra dette må legges på de konklusjonene som kan trekkes.

Psykologen viser spesiell varsomhet når han/hun anvender metoder, hjelpemidler og teknikker som ennå befinner seg på utprøvningsstadiet og som ikke tilfredsstillende vanlige metodekrav, eller som psykologen ennå ikke behersker fullt ut.

Begrensninger i rammebetingelsene

Psykologen er oppmerksom på hvordan samfunnsmessige og arbeidsmessige betingelser kan fremme eller hemme hensiktsmessig bruk av hans/hennes kompetanse og metoder.

Med henvisning til Kompetanse ba FER om at psykologen kommenterte påstanden om at han ikke hadde tatt nok hensyn til tidligere utredninger og vurderinger gjort av guttens sykehistorie, og at han reflekterte over klagers opplevelse av at guttens problemer ikke hadde blitt forstått med de konsekvenser det kan ha fått for valg av behandling.

iii) Innklagedes redegjørelse.

I sin redegjørelse beskriver psykologen hendelsesforløpet og redegjør for klagepunktene. I følge psykologen hadde han seks konsultasjoner i løpet av ca to måneder, hvorav en var et samarbeidsmøte der mor, BUP, skole og helsesøster deltok. Videre hadde han en familiesamtale med foreldrene, gutten og helsesøster, samt fire individualsamtaler med gutten (far deltok på slutten av en av disse timene). Psykologen har ikke hatt kontakt med familien/gutten etter dette, da far trakk sitt samtykke til helsehjelp etter at psykologen sendte meldingen til barnevernet.

Med henvisning til EPNP II.1 Respekt, underpunkt respekt, skriver han:

1. FER ba innklagede psykolog reflektere over det at han ikke skal ha informerte far om sin bekymring og om sin kontakt med barnevernet da han snakket med far i telefonen. Psykologen opplyser at grunnen til dette var at det var mistanke om vold fra far og han viser til kontorets retningslinjer der det heter at dersom «...bekymringen gjelder mistanke om seksuelt overgrep/fysisk mishandling av barnet, så skal dette diskuteres med barnevernet før man kontakter foreldrene og sender en melding». Psykologen referer fra samtale med gutten der han fortalte at faren hadde slått han, og sagt at han kunne komme i fengsel dersom sønnen fortalte dette videre. Psykologen vurderte gutten som trist, men «for øvrig adekvat i kontakten». I tillegg sa gutten at han nektet å dra hjem til mor «fordi det var kjefting hjemme og at stefar skal ha løftet han etter kragen opp mot veggen». Psykologen skriver at han informerte gutten om at han hadde plikt til å kontakte barnevernet i slike situasjoner, noe gutten ikke ønsket. I følge psykologen ønsket gutten at de ringte bestemoren, noe som ble gjort, men hun var bortreist. Da ville gutten at psykologen ringte far, som ikke kunne komme og hente ham fordi han var opptatt på jobb. Psykologen skriver da at på dette tidspunktet kunne han ikke informere far om bekymringen for vold, da dette enda ikke var drøftet med barnevernet. Deretter kontaktet han barnevernet, som kom til skolen og møtte gutten. I følge psykologen åpnet barnevernet undersøkelse i saken.
2. Psykologen ble bedt om å kommentere på og utdype klagers påstand om at han ikke «responderte» da far ba han kontakte mor, siden han hadde vansker med å forlate jobben. Psykologen begrunner dette av hensyn til guttens eget ønske om å ikke kontakte mor. Gutten hadde ifølge psykologen sagt at han nektet å dra hjem fra skolen fordi han ikke hadde det bra hjemme hos mor, og psykologen vurderte gutten som adekvat da han fortalte dette.
3. Psykologen ble bedt om å reflektere over det som av mor ble opplevd som krenkende adferd da hun kom til skolen og møtte psykologen og representant fra barnevernet. Psykologen skriver at han har stor forståelse for at det kom som et sjokk på mor, og at det var en ubehagelig opplevelse for henne å komme til skolen og møte ham og barnevernet der. Han beklager dette. Videre beskriver psykologen at han opplevde mor som sint på gutten da hun møtte sønnen på helsesøsters kontor. Gutten ga videre uttrykk for at han var redd for at han nå kom til å få mye kjeft av foreldrene.

Med henvisning til Kompetanse kommenterte psykologen følgende:

4. Vedr. påstanden om at han ikke hadde tatt nok hensyn til tidligere utredninger og vurderinger gjort av guttens sykehistorie: Psykologen viser til den konkrete informasjonen som ble formidlet til ham i møtene med aktuelle instanser. Det ble ifølge psykologen avtalt at han skulle gjøre en vurdering av om gutten skulle henvises til OCD-

team eller tilbys behandling for angst i skolehelsetjenesten. Psykologen beskriver utredningen han var begynt på, men som ble avsluttet prematurt da far trakk sitt samtykke til oppfølging hos psykolog. Psykologen skriver at hans tentative vurdering var at dette var en sak som antakelig burde henvises tilbake til BUP.

5. Vedr. klagers opplevelse av at guttens problemer ikke hadde blitt forstått med de konsekvenser det kan ha fått for valg av behandling gjentar psykologen at hans oppdrag var å vurdere gutten med hensyn til om han hadde en angstlidelse som skulle behandles i skolehelsetjenesten eller om han skulle henvises tilbake til BUP. Når gutten fortalte at han ikke hadde det bra hjemme, ble dette ikke forstått som et symptom på hverken angst eller lærevansker og psykologen vurderte at meldeplikten var utløst. Psykologen forstår at klager har en annen forståelse av guttens problemer. Psykologen skriver at det kan godt være at klager har rett i det, men at det ikke er hans oppgave å undersøke eller vurdere dette. Psykologen mener han hadde plikt til å melde sin bekymring videre til barnevernet for videre undersøkelse av dette.

iv) Klagers kommentarer på innklagedepsykologs redegjørelse.

Som svar på redegjørelsen opprettholder klager sine påstander om at psykologen kunne gjort sitt oppdrag bedre, involvert foreldrene i prosessen og tatt en bekymringssamtale. Klager stiller spørsmål ved hvorfor psykologen ringte far dersom det var mistanke om vold fra far mot sønnen. Klager undrer også hvorfor ikke psykologen innkalte foreldrene til en bekymringssamtale og underrettet dem underveis. Klager hevder også at BUP i samarbeidsmøte har formidlet en oppfatning av at guttens uttrykk er mye basert på fantasier, og at man ikke kan ta det han sier bokstavelig. Klager opplyser også om at barnevernstjenesten har avsluttet saken uten å gå videre med den etter undersøkelsen. Klagers endelig konklusjon er at psykologen kunne ha gjort sitt oppdrag bedre, involvert foreldrene i prosessen og satt seg mer inn i saken.

v) Sluttkommentarer fra innklagede psykolog

I sine sluttkommentarer utdyper innklagede i følgende punkter:

- a) Vedr. mistanke om vold hos far: Psykologen hadde mistanke om dette, men at gutten sitt ønske var at far skulle hente og ikke mor. Han skriver at gutten hadde fortalt at han var glad i sin far, ønsket å bo hos ham, men at faren bodde langt vekk og var mye på jobb.
- b) Vedr. hvorfor han ikke informerte om meldingen til barnevernet: Han forklarer at da bestemoren ikke kunne hente gutten, ønsket han at psykologen skulle ringe far, men uten å informere faren om hva han hadde fortalt. Gutten ønsket heller ikke snakke med sin far i telefonen. Psykologen sier han imøtekom gutten i dette, men under forutsetning om at dersom far ikke kom og hentet han måtte han kontakte barnevernet. Psykologen skriver at han ikke informerte far om bekymringen over telefon fordi kontorets prosedyre tilsa at foreldrene ikke skulle informeres om melding til barnevernet ved mistanke om vold, og av hensyn til gutten selv, som hadde bedt om at han ikke skulle fortelle far hva han hadde sagt.
- c) Psykologen er uenig i påstanden om at han ikke hadde satt seg inn i saken. Han viser igjen til saksgang, gjengitt informasjon, planlagt/gjennomført utredning og vurderinger som ble foretatt i kontaktperioden.

- d) Vedr. klagers kommentar om at saken er henlagt i barnevernet skriver psykologen at det er helsepersonell sin oppgave å melde bekymring når man er bekymret, og det er barnevernets oppgave å vurdere bekymringen. Psykologen mener at det ikke vedkommer klagesaken at barnevernet har henlagt saken etter å ha åpnet en undersøkelse.

FERs vurdering og konklusjon

Når det gjelder bekymringsmeldingen til barnevernet, vil FER gjøre oppmerksom på at alle yrkesutøvere med profesjonsbestemt taushetsplikt har plikt til å melde fra til barnevernet dersom de er bekymret for, eller har mistanke om, at barn blir utsatt for vold eller overgrep. Foresatte skal, så langt det lar seg gjøre, informeres om slike vurderinger. Slik FER forstår det ble denne hendelsen vurdert som en akutt situasjon der psykologen først og fremst måtte ivareta guttens trygghet og sikkerhet. Dette kom foran hensynet til foreldrene og deres behov for informasjon og involvering. I tillegg forholdt psykologen seg til arbeidsstedets standard prosedyrer, som bl.a skal ivareta hensyn til den videre utredningen av saken.

Når det gjelder klagepunktet om at psykologen ikke har tatt tilstrekkelig hensyn til guttens sykehistorie, finner FER det godtgjort at psykologen har hatt god nok kjennskap til denne. FER legger til grunn at i den akutte situasjonen som oppsto, og som utløste meldeplikt og aktivitetsplikt, hadde kunnskap om sykehistorien ikke avgjørende betydning.

På bakgrunn av den fremlagte dokumentasjonen finner FER at det her ikke er godtgjort brudd på følgende punkt i **EPNP: II.1 Respekt, Respekt og II.2 Kompetanse, Metodebegrensninger og Rammebetingelser**

Vedtak: 5.1.1.2 Brudd på de fagetiske prinsippene er ikke godtgjort.

Vedtaket fattet av fagetisk råd kan ankes til psykologforeningens ankeutvalg for fagetiske klagesaker. Jmfør punkt 4.2.4 som kommer inn under saksgang og saksbehandling, påligger det den ankende part å begrunne hvilke(t) punkt(er) i fagetisk råds konklusjon det ankes på. Anken sendes Norsk psykologforening sammen med fagetisk råd sin konklusjon og øvrige dokumenter i saken. En anke må være fremmet innen 3 måneder etter at fagetisk råd sin konklusjon er avgitt.

Med hilsen
Fagetisk råd
Norsk psykologforening
Gisken Holst, leder

for leder, Tove Beate Pedersen, sekretær FER

Kopi: Sentralstyret NPF, v/president Tor Levin Hofgaard